



Raadsinformatiebrief

Aan de leden van gemeenteraad Montfoort

Portefeuillehouder:
Zaaknummer: 1331609

Dhr. W. van Wikselaar

Montfoort: 28 juni 2022

28 JUNI 2022

Onderwerp: meicirculaire 2022

Geachte raadsleden,

Bijgaand treft u een toelichting op de gevolgen van de meicirculaire 2022 voor de gemeente Montfoort.

Inleiding

Voor de begroting van het komende jaar zijn gemeenten verplicht om zich te baseren op de stand van de meicirculaire. Daarom wordt er in gemeenteland altijd reikhalzend uitgekeken naar dit document. Het goede nieuws is dat: de door het Rijk aangekondigde extra middelen voor gemeenten, nu bevestigd worden in de meicirculaire.

De opbouw van deze raadsinformatiebrief is als volgt:

- 1) De analyse van de mutaties uit de meicirculaire, bestaande uit een toelichting op de ontwikkelingen en de geoormerkte middelen. Deze mutaties leiden tot een bruto-effect en een netto-effect.
- 2) Het overzicht met daarin het netto-effect verwerkt in het meerjarenperspectief.
- 3) Te verwachten risico's

1) Overzicht mutaties meicirculaire 2022

Mutaties	2022	2023	2024	2025
Klassiek domein	1.243.519	3.041.430	3.038.463	3.429.922
Sociaal domein (3 D's)	24.675	0	0	0
Bruto effect mutaties	1.268.194	3.041.430	3.038.463	3.429.922
Waarvan geoormerkt				
Algemeen	189.080	36.155	36.137	36.173
Corona	239	0	0	0
Sociaal Domein	274.211	1.032.821	20.770	-36.226
Sub-totaal geoormerkt	463.529	1.068.976	56.907	-53
Netto effect meicirculaire	804.666	1.972.454	2.981.556	3.429.975
Reeds in begroting 2022-2025 opgenomen stelpost jeugd	-	-806.970	-757.575	-698.190
Per saldo	804.666	1.165.484	2.223.981	2.731.785



Wanneer het saldo van de geormerkte mutaties afgetrokken wordt van het totaalsaldo van alle mutaties blijft het vrij te besteden extra deel van de algemene uitkering over. Dit betreft de laatste regel 'saldo' in bovenstaand overzicht: *het netto budgettaire effect van de meicirculaire 2022*.

1.1 Toelichting ontwikkelingen

In de tabel is onderscheid gemaakt in 'ontwikkelingen' en de 'geormerkte middelen'. De meicirculaire 2022 leidt tot de volgende ontwikkelingen:

Ontwikkeling accres (AU)

Er is sprake van een hoger accres van bijna vijf miljard in 2025. Tot en met 2025 geldt voor de groei van het gemeentefonds de methodiek dat wanneer de rijksuitgaven stijgen, het gemeentefonds evenredig meegroeit. Omgekeerd geldt hetzelfde: dalen de rijksuitgaven als gevolg van bezuinigingen, dan daalt het gemeentefonds evenredig mee. Dit noemen we de trap-op-trap-af-systematiek. Een nadeel van deze systematiek is dat het beeld van de rijksuitgaven tussen mei en september vaak fluctueert. Omdat het kabinet Rutte IV in de jaren tot en met 2025 meer gaat uitgeven, stijgt ook het gemeentefonds evenredig mee. Gemeenten krijgen daardoor een hogere uitkering uit het gemeentefonds. Deze stijging omvat ongeveer € 1 miljard in 2022 en loopt op tot ongeveer € 5 miljard in 2025. Vertaald naar Montfoort gaat het om bedragen van € 1 miljoen in 2023 tot € 2,6 miljoen in 2025.

Opschalingskorting

In 2012, bij de formatie van het kabinet Rutte II, werd ingezet op een opschaling van gemeenten. Deze zou moeten leiden tot besparingen door schaalvoordelen, verminderen van toezicht, vereenvoudiging van regelgeving en minder dubbeling van taken. Daarnaast werd uitgegaan van een daling van het aantal gemeenteambtenaren doordat gemeenten groter worden of met elkaar gaan samenwerken. Hiertoe zou het gemeentefonds over een periode van 10 jaar met € 975 miljoen worden gekort. De beoogde opschaling is inmiddels van de baan, maar de korting is in stand gebleven. Tot nu toe is € 300 miljoen gekort. De verhoging van de korting is de laatste jaren tot en met 2022 incidenteel geschrapt. De komende jaren is er nog een aanvullende korting ingeboekt die oploopt tot € 675 miljoen. In het regeerakkoord is afgesproken dat deze korting in ieder geval tot en met 2025 komt te vervallen. Dit effect is nu verwerkt in de meicirculaire.

Herverdeeleffecten

In de meicirculaire is aangekondigd dat de effecten van de herverdeling van het gemeentefonds geactualiseerd zijn naar de stand per 1 januari 2023. Deze aankondiging was onbekend en er wordt ook geen nadere toelichting gegeven over de totstandkoming van deze herverdeeleffecten.

Deze actualisatie leidt voor individuele gemeenten dus tot geactualiseerde herverdeeleffecten. Het ingroeipad is beperkt tot drie jaar. Gemeenten gaan er in 2023 maximaal € 7,50 per inwoner op vooruit of achteruit. In 2024 en 2025 is dat bedrag aanvullend maximaal € 15,- per inwoner. Tot en met 2025 gaan gemeenten er maximaal € 37,50 op vooruit of achteruit. In een eerdere actualisatie bleek Montfoort een voordeelgemeente te zijn van +€ 1,- per inwoner. Uit de huidige actualisatie van de meicirculaire blijkt Montfoort een voordeelgemeente te zijn gebleven van circa +€ 9,- per inwoner.

Jeugdhulp (geormerkt middel)

Over de hogere kosten van de jeugdzorg is de afgelopen periode veel te doen geweest. Helaas is er nog steeds geen definitieve duidelijkheid. Vorig jaar zomer kwam de arbitragecommissie met een uitspraak dat de gemeenten gecompenseerd moesten worden voor de hogere kosten van de jeugdzorg, maar daarnaast ook zelf een aantal maatregelen moesten treffen. Daardoor zou de compensatie in de jaren erna lager uitvallen. VNG, IPO en Rijk kwamen daarna overeen dat gemeenten, vooruitlopend op de uitkomsten van de kabinetsformatie, 75% van dit compensatiebedrag alvast in hun begrotingen mochten opnemen. In het coalitieakkoord van het kabinet Rutte IV werd overeenkomen dat in latere jaren een bezuiniging zou worden aangebracht van € 500 miljoen op het compensatiebedrag dat door de arbitragecommissie is vastgesteld. Onder druk van de Eerste Kamer lijkt deze bezuiniging nu geschrapt. Het kabinet heeft laten weten dat het een deel van de jeugdzorg



wil centraliseren, waarschijnlijk om op deze wijze toch invulling te kunnen geven aan de bezuinigingstaakstelling.

In de Voorjaarsnota had het kabinet al aangegeven dat het in lijn met de uitspraak van de arbitragecommissie additionele financiering voor de jeugdzorg beschikbaar zou stellen. Het voegt echter alleen het compensatiebedrag voor 2023 toe aan de Algemene Uitkering. Voor de jaren erna wordt er nog niets toegevoegd. Voor Montfoort bedraagt het éénmalige compensatiebedrag in 2023 circa € 1 miljoen.

2) Overzicht meerjarig perspectief

De meicirculaire laat een toename van de algemene uitkering zien, en dit werkt positief door in alle jaren. Vanaf 2022 wordt er een structureel positief saldo, van € 1,5 miljoen oplopend naar € 2,5 miljoen in 2025, gepresenteerd.

Onderstaande tabel toont de ontwikkeling van de mutaties voor de meerjarenramingen 2023 – 2025 vanaf de begroting 2022:

Bedragen x € 1.000

	Omschrijving	verloop saldo 2022	2023	2024	2025
A	Saldo begroting 2022-2025	1.165	881	36	64
B	Mutaties Voorjaarsnota 2022	-434	-488	-473	-321
C	Netto saldo meicirculaire	805	1.165	2.224	2.732
	Begrotingssaldo na meicirculaire	1.536	1.558	1.787	2.474

Min (-) is negatief

3) Te verwachten risico's

We moeten ervoor waken om niet in de valkuil te stappen van het blindstaren op het hogere accres, om toch de bestuurlijke ambities te realiseren. Het voorstel is om eerst de consequenties van de hogere inflatie (zowel op prijsniveau als op loonniveau) af te wachten. Daarnaast heeft de ervaring geleerd dat gepresenteerde positieve uitkomsten in de meicirculaire soms teruggedraaid worden in de daarop volgende septembercirculaire. Ook blijven de herverdeeffecten onzeker, omdat er nog allerlei onderzoeken gaande zijn met betrekking tot de herijking van het Gemeentefonds.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN MONTFOORT
de secretaris de burgemeester

M.H. van der Veer

mr. P.J. van Hartskamp-de Jong